

MUSEOVIRASTO
PL 913
00101 HELSINKI
p. (09) 40 501
www.nba.fi

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

- lomake arkeologisen kohteen tarkastamiseen (ks. täyttöohje lopussa)

1. PERUSTIEDOT

Kunta: PYHTÄÄ	Muinaisjäännösrekisteritunnus:		
Nimi: Kankaanniitty	Ajoitus: historiallinen aika		
Kohteen tyyppi: työ- ja valmistuspaikat	Tyypin tarkenne: tervahaudat		
Kohteen laajuus: halkaisija 9 m	Lukumäärä: 1		
Laajuuden arviointiperuste: maanpäälliset rakenteet.			
Laji (ruksaa laji, ks. tarvittaessa lajin selitys täyttöohjeen kohdasta 1):			
<i>ruksi:</i> ☒	kiinteä muinaisjäännös mahdollinen muinaisjäännös muu kulttuuriperintökohde löytöpaikka luonnonmuodostuma muu kohde		
Suunta ja etäisyys kirkosta: kohde sijaitsee 11 km Pyhtään kirkolta suuntaan NE.			
Sijaintikuvaus: Kohde sijaitsee Siltakylä-Muhniemi -yhdystiestä (3562) luoteeseen haarautuvan ja Kankaanniitylle vievän hiekkatien S-puolella, kaakkoon viettävän rinteän alaosassa. Tervahaudan etäisyys yhdystiestä on 40 m ja hiekkatiestä 70 m.			
Sijaintikoordinaatit: (ETRS-TM35FIN)	N: 6713693	E: 483095	Korkeus m mpy: n. 15
Koordinaattien tarkenne: keskikoordinaatti (± 3 m).			
Peruskartta: 302407 PERNOO			
Rekisterikylä (jos tarpeen): Hirvikoski		Kiinteistötunnus (jos tarpeen): 624-403-1-12	
Tarkastaja: Marita Kykyri		Tarkastusaika: 7.6.2017	

2. TAUSTATIEDOT

Aiemmat tiedot: ei aiempia tietoja.
Aiemmat löydöt: ei aiempia löytöjä.
Tarkastuslöydöt: ei löytöjä.
Tarkastusolosuhteet: hyvät.

Liitteet: Karttaliite sekä kolme kuvallitettua, joissa viisi kuvaa kohteesta.
Muuta: -

3. TARKASTUSHAVAINNOT

Tarkastuksen syy: museolle tullut ilmoitus mahdollisesta muinaisjäännöksestä.
Ympäristö ja maasto: Kohde sijaitsee Siltakylä-Muhniemi -yhdystiestä (3562) luoteeseen haarautuvan ja Kankaanniitylle vievän hiekkatien S-puolella, kaakkoon viettävän rinteiden alaosassa. Tervahauta on tehty Valkmusan kansallispuistoon kuuluvien Munasuon ja Kananiemensuon väliselle harjualueelle hiekkapohjaiselle mäntykankaalle, jolla kasvaa myös nuorta kuusta ja koivua. Aluskasvillisuus muodostuu ruohosta, mustikasta ja puolukasta.
Arkeologisen kohteen tarkempi kuvaus ja rajaus: Tervahauta oli pohja-alaltaan pyöreä ja sitä kiersi 2 m:n levyinen valli, jonka korkeus oli enimmillään 1,5 m (N-sivusta). Haudan keskustaa oli käytetty kaatopaikkana ja sinne oli tuotu mm. pyykkikone, saunan kiuas ja metalliromua, jotka pilkistivät tervahaudan päälle kasatun hakkuujätteen alta. Tervahaudan syvyys oli keskustassa n. 2 m. Halsi on sijainnut tervahaudan W-sivustalla, missä oli havaittavissa 1,5x1,5 m kokoinen hakkuujätteellä peitetty kuoppa. Tervahaudan päälle kasattu hakkuujäte hankaloitti havaintojen tekoa kohteesta.
Muuta tietoa: Tervahaudan NW-sivustan valli oli hieman rikkoutunut alueella suoritettujen metsäpohjan mätästysten seurauksena.

4. SUOJELUTIEDOT

Kunto: Todennäköisesti hyvä lukuun ottamatta metsäpohjan mätästysten aiheuttamia vaurioita.
Hoidon tarve: Kohteen päälle kasattu hakkuujäte sekä sinne kuulumaton kaatopaikka- ym. jäte tulisi siirtää muualle.
Ehdotus suoja-alueeksi (mielellään kartalla rajauksena esitettyinä): -
Tiedossa olevat maankäyttöhankkeet: ei ole tiedossa.
Muut säilymiseen vaikuttavat asiat: -
Kohteesta käytettävissä olevan tiedon määrä ja laatu (jos tarpeen): -

5. MUUTA

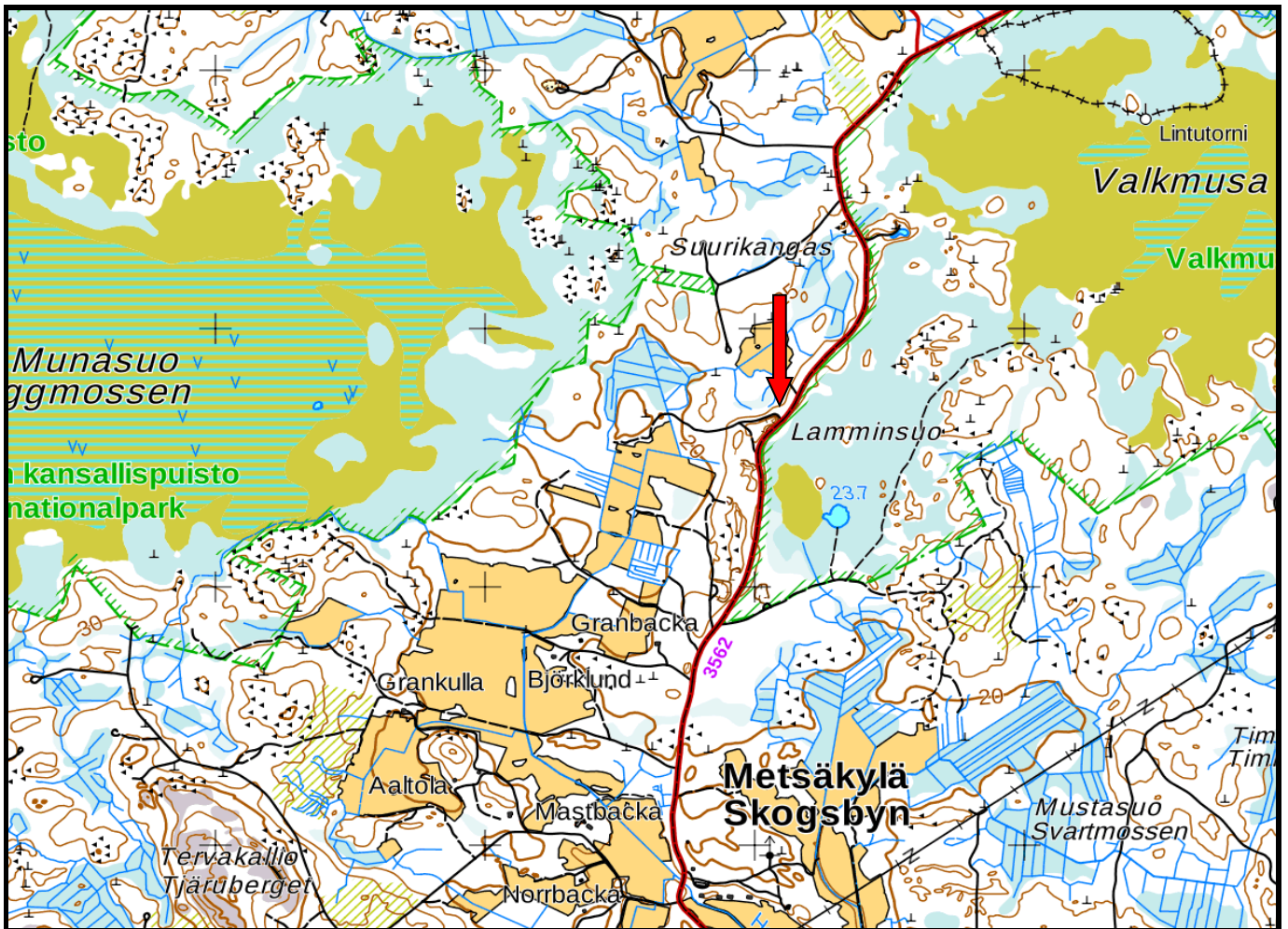
Tarkastajan yhteystiedot: Marita Kykyri, Kymenlaakson museo, Tornatorintie 99 B, 48100 Kotka. GSM 040-7162322.
Muut tiedot: -
Lähilöydöt: Kohteesta 200 m suuntaan S sijaitsee Pyhtään Mossamalmenin kivikautinen asuinpaikka (1000007165) ja 900 m:n päässä samassa suunnassa Pyhtään Hietämäen löytöpaikka (1000026827).
Opas kohteelle (nimi ja yhteystiedot, jos eri kuin tarkastaja) -

6. PÄIVÄYS JA KERTOMUKSEN LAATIJAN ALLEKIRJOITUS

Päiväys: Kotka 7.9.2017

Allekirjoitus:

Marita Kykyri

Kartta 1: Kohteen sijainti punaisen nuolen kärjen kohdalla. Karttapohja: Maanmittaushallituksen paikkatietokannasta. <https://www.paikkatietoikkuna.fi>

Kuva 1: Tervahaudan sijainti maastossa. S. Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuva 2: Hakkuujätteellä täytetty tervahauta suunnasta E. Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuva 3: Tervahaudan N-sivustaa, joka oli vaurioitunut metsäpohjan mätästyksen yhteydessä. Pintaturpeen alla sijaitsi runsaasti nokimaata ja puuhiiltä. N. Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuva 4: Tervahaudan halssin paikka. W. Kuva: KyM/M. Kykyri.

Kuva 5: Tervahaudan NW-sivustan mätästettyä aluetta. SE. Kuva: KyM/M. Kykyri.

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUSLOMAKKEEN TÄYTTÖOHJE

- täyttöohje Museoviraston arkeologisen kohteen tarkastuslomakkeeseen

Lomake on tarkoitettu avuksi arkeologisen kohteen maastotarkastuksessa tehtyjen havaintojen raportoimiseen ja se on word-muotoinen. Kenttiin voi kirjoittaa tietoa niin paljon, kuin on tarpeen. Sähköiset kartat, koordinaattitaulukot ja valokuvat voi liittää lomakkeen loppuun suoraan sähköisiksi liitteiksi. Liitteitä voi lisätä haluamansa määrän esimerkiksi sivunvaihto-työkalulla.

Kohta 1. Perustiedot

- lomakkeeseen täytetään kohteeseen liittyvät sijaintitiedot (kunta, koordinaatit, peruskartta, sijainti suhteessa kirkkoon ja yleinen sijaintikuvaus)
- lomakkeeseen täytetään kohdetta luonnehtivat tiedot (nimi tai ehdotus nimestä, ajoitus, kohteen tyyppi ja tyyppin tarkenne muinaisjäännösrekisterin asiasanojen mukaan, lukumäärä (kpl) ja Museoviraston muinaisjäännösrekisterin tunnus, jos kohteella on sellainen)
- lomakkeeseen kirjataan arvio kohteen laajuudesta ja perustelu sille
- lomakkeeseen täytetään kohteen laji tarkastushavaintojen perusteella (ks. enemmän Museoviraston laatima Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuohje 2014, sivut31-32, <http://www.nba.fi/fi/File/2210/laatuohje.pdf>):
  - *kiinteä muinaisjäännös* on muinaismuistolain (295/1963) rauhoittama kohde, jonka täsmällinen maantieteellinen sijainti on osoitetavissa.
  - *mahdollinen muinaisjäännös* on kohde, jota ei ole voitu maastossa tarkastuksen yhteydessä tunnistaa tai paikantaa luotettavasti. Kohteen luonteen selvittäminen muinaisjäännöksenä edellyttää esimerkiksi tarkempia arkeologisia selvityksiä kuin tarkastuksen yhteydessä on ollut mahdollista tehdä.
  - *muu kulttuuriperintökohde* on kohde, jota ei voi todeta muinaismuistolain tarkoittamaksi muinaisjäännökseksi. Yleisimpiä kulttuuri-perintökohdeita ovat käytössä pysyneet historialliset kylänpaikat ja tiet, toisen maailman sodan aikaiset sotahistorialliset kohteet ja alle 100 vuotta nuoremmat hylät. Ensimmäiseen maailmansotaan liittyvät kohteet ovat yleensä kiinteitä muinaisjäännöksiä.
  - *löytöpaikka* on irtaimen muinaisesineen löytöpaikka tai -alue, johon liittyy jonkinlainen paikkatieto. Löydöllä ei ole yhteyttä kiinteään muinaisjäännökseen tai sitä ei voida osoittaa. Ilman arkeologista kontekstia olevaa löytöä kutsutaan *irtolöydöksi*.
  - *luonnonmuodostuma* on luonnon synnyttämä tai muovaama kohde, jota voidaan esimerkiksi luulla ihmisen tekemäksi tai jota ihmisen on voinut muokata. Tällaisia ovat esimerkiksi muinaiset rantamuodostumat (pirunpellot, rantapalteet) ja luolat.
  - *muu kohde* on esimerkiksi tuhoutunut/tutkittu muinaisjäännös, kätkölytö tms. kohde
- lomakkeeseen täytetään tiedot rekisterikylästä ja kiinteistötunnuksesta, jos tarpeen
- huom: rauhoitusluokkaa ei edellytetä enää määriteltäväksi.

Kohta 2. Taustatiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista aiemmista tiedoista ja löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen yhteydessä mahdollisesti tehdyistä löydöistä
- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastusolosuhteista ja niiden vaikutuksesta havaintoihin
- lomakkeeseen täytetään tieto tarkastuksen liitteistä (karttaliitteet, kuvaliitteet, koordinaattitietolistat ym.).

Kohta 3. Tarkastushavainnot

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastuksen syystä ja siihen liittyvistä asioista
- lomakkeeseen kuvataan kohteen ympäristö ja maasto
- lomakkeeseen kuvataan tarkastettu kohde ja rajaus.

Kohta 4. Suojelutiedot

- lomakkeeseen täytetään tiedot kohteen kuntoa koskien ja hoidon tai korjaamisen tarvetta koskevat havainnot
- lomakkeeseen laitetaan ehdotus suoja-alueeksi ja sen perustelut. Ehdotus esitetään mielellään myös kartalle rajattuna.
- lomakkeeseen täytetään tiedot mahdollisista maankäyttöhankkeista ja/tai muista säilymiseen vaikuttavista olennaisista asioista (luonnon aiheuttama eroosio tms.)
- lomakkeeseen laitetaan haluttaessa arvio kohteesta käytettävissä olevien tietojen luonteesta ja määrästä:
  - tietotaso 1 = kohteesta on riittävästi tietoa sen luonteen ja iän tarkemmaksi määrittämiseksi
  - tietotaso 2 = kohteen luonteen ja iän määrittely edellyttää tarkempia arkeologisia selvityksiä.

Kohta 5. Muuta

- lomakkeeseen täytetään tiedot tarkastajan yhteystiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot lähilöydöistä ja mahdollisista muista tiedoista
- lomakkeeseen täytetään tiedot henkilöstä, jota voi tarvittaessa toimia paikalla oppaana.

Kohta 6. Allekirjoitus

- lomake allekirjoitetaan ja päivätään.